

A ruházati gazdálkodás hatékonyságának növelése az öltözet fejlesztésének eszköze

Balázs György ezredes

Az 1968—69-es években a csapatok ruházati gazdálkodása új lehetőségekkel bővült. A két éves tervezés, a pénzeszközök helyi átcsoportosításának lehetősége további gazdálkodási, hadtáp vezetési tartalékokat szabadított fel. Növekedett a ruházati szolgálatvezetők tervező, elemző készsége, erősödött felelősségérzete, csökkent a változásokat csupán regisztráló, adminisztratív munka. Mindezek együttesen a vezető-irányító tevékenység hatékonyságának kiszélesítése irányába hatottak. Az eredmény jól mérhető az állomány ruházatának, felszereltségének mennyiségi és minőségi mutatóinak alakulásával.

A két éves ciklusban nemcsak a csapatok gazdálkodási készlet szintje nőtt, hanem egységessé és a korábbinál teljesebbé vált a katonák felszerelése. Az egységes felszerelés lényegesen egyszerűsítette a személyi mozgatásokkal kapcsolatos munkát, egyszersmind kedvezőbbé tette az áthelyezett katonák mozgását is. Habár a megoldás egy év távlatából már természetesnek tűnik, nem érdektelen arra utalni, hogy több évtizedes gyakorlatot adtunk át vele a múltnak.

A tervezés és beszámolás új rendje módot ad arra, hogy az eddigénél több figyelmet fordíthassanak a ruházati szolgálatvezetők és a hadtáphelyettesek a helyi gazdálkodási tartalékok feltárására, továbbá a vezetés által kitűzött célok saját elgondolásaikkal gazdagított megvalósítására. Az évi vételezés, amely az egységek és a tárintézetek számára legalkalmasabb időben, kölcsönös megállapodás alapján egy alkalommal történik, a minimumra csökkentette a hiányzó cikkek számát és mennyiségét, egyúttal kapkodás mentessé vált. Pusztán az a tény, hogy a vételezések nem koncentrálnak egy szűk időszakra, hanem egész évre széthúzódnak, azonos megrendelés állomány mellett is növelte a kiszolgálás hatékonyságát. Nem elhanyagolható eredmény a szállítási költségek csökkenése sem.

E néhány megállapítás természetesen a közelmúlt legjelentősebb eredményeire mutat csupán, mégis érzékelteti, hogy a csapatok hadtáp munkájához újabb lendületet adott a párt kezdeményezésére, a kormány intézkedésére bevezetett gazdaság irányítási reform, illetve az MN gazdálkodását korszerűsítő számos intézkedés. A csapatok ruházati gazdál-

kodásában a fel nem használt milliók jelzik, hogy több gondot fordítottak az állomány felkészítésére, a karbantartásra és az időbeni javításra. A felhalmozott és anyagi javakban visszajuttatott összegek további ösztönzést adnak a gazdálkodási eredmények növelésére.

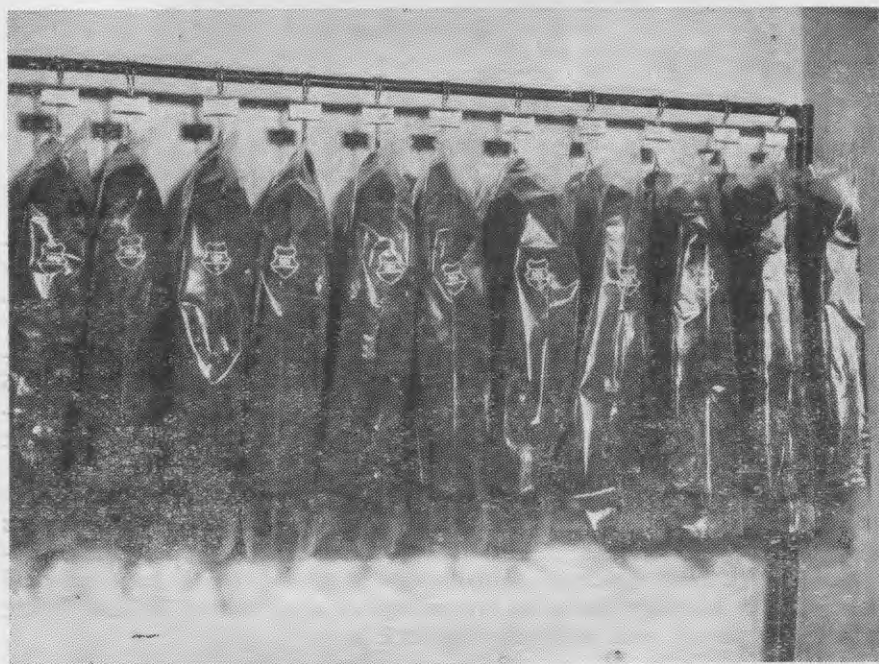
A vezetés számolva a mobilizálható belső tartalékokkal olyan határozatot hozott, hogy a sorállomány életkörülményeinek fejlesztése során korszerűsíteni kell a kimenő ruházatot is. A rendszeresített 70 M kimenő ruházat a magyar ipar kiváló termékeiből áll és várható, hogy megelégedést fog kelteni mind a viselők, mind a lakosság körében.

Katonáink egy része már 1970. április 4-én, hazánk felszabadulásának 25. évfordulóján felöltö az új minőségű ruhát. Ahhoz, hogy megjelenésük megfeleljen a ráfordításoknak, jelentős feladatokat kell a ruházati szolgálatnak megoldania. A ruhák tervezését kiterjedt méretkutatás előzte meg, amelynek eredményeit a gyártásnál hasznosították. A kimenő ruházat cikkei olyan széles méretválasztékban kerülnek a csapatokhoz, hogy minden katonát a testalkatához és méretéhez illő ruhában lehet öltöztetni.

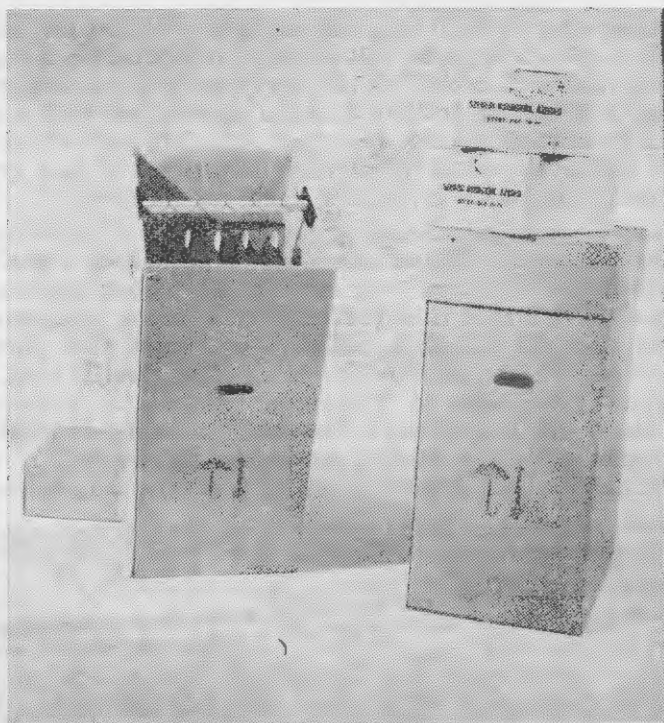
Ehhez előzetesen a katonákat meg kell mérni és a kiadott utasítás szerint a számukra megfelelő ruhát fel kell próbálni. A feladat eredményes megoldása alapos felkészülést, körültekintő szervezést, lelkiismeretes végrehajtást igényel. A fáradtság jutalma azonban azonnal mérhető a csinosan, szabályosan öltözött és minden bizonnyal elégedett katonán. A ruházat személyhez kötésével, névkártyával jelölt tárolásával el kell érni, hogy mindenki csak a méretére kiválasztott cikkeket viselje.

Az öltöny alapanyaga poliészter-gyapjú, az ingblúzé poliészter-viszkóz keverék. Számos ismert, előnyös használati tulajdonságuk a gondos kezelés és használat mellett hosszú ideig tartósítható. Többek között ezért kell a ruhadarabokat a kimenő ruha raktárban szakszerűen elhelyezni. A fém ruhafogason gyűrődés nélkül, a polietilén védőhuzat alatt pormentesen lehet megóvni a ruhákat. A szabályszerű egységes tárolási rend, a fesszen szervezett ruhakiadás és visszavétel nemcsak az öltözetet óvja, hanem az alegységek belrendjének színvonalát is emeli. Az ingblúzokat a katonák maguk mossák a kiadott szintetikus mosószerrel. A mosószer praktikus kiszerezésében, egyszeri mosáshoz szükséges adagolásban készül.

Legalább hat alkalomra elegendő mennyiségben legyen a katonánál és utánpótlásának folyamatossága ne szakadjon meg. Így elkerülhető, hogy az előírástól eltérő szerek alkalmazásával tönkretegyék az ingblúzokat. Melegvízről és szárító helyiség kijelöléséről, annak igénybevételi rendjéről úgy kell gondoskodni, hogy a katonák az elcserélődés veszélye nélkül hozzájussanak ingblúzaikhoz.

A viselési, karbantartási, mosási kötelezettségeket tartalmazó útmu-

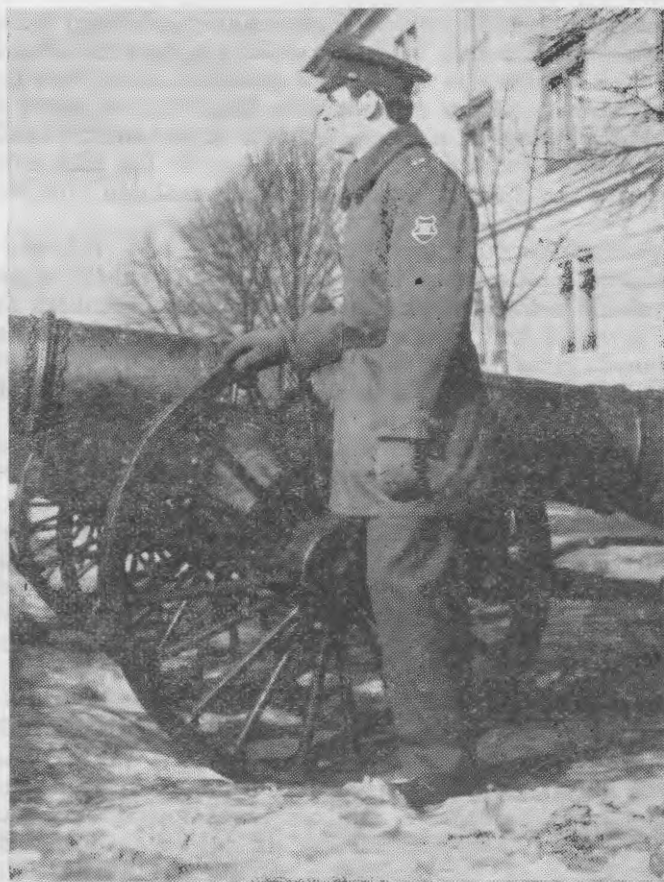
atát minden katonának át kell adni. Ezzel közvetlen és hatékony segítséget kapnak a felkészítéshez. Az útmutatót a zubbony jobb felső zsebében kell elhelyezni, meglétét, de különösen tartalmának megvalósítását ellenőrizni kell. A kimenő ruha használatba adása kedvező alkalom arra, hogy a szabályos öltözködés érdekében szükséges parancsnoki tennivalók előtérbe kerüljenek, megújuljon az alakiság és a szabályoknak megfelelő öltözködés érdekében végzett munka. A rendfokozati jelzések újszerű elhelyezése a kimenő ruhán ösztönözzön a gyakorló ruhán levő jelzések ellenőrzésére, ha szükséges felújítására és szabályos elhelyezésére is.

A körletek folyosóin, a parancsnoki irodák közelében elhelyezett nagy méretű tükrök alkalmat kínálnak a szabályos öltözet ellenőrzésére az előjárókhöz való belépés, a körletből távozás előtt. A parancsnoki igényességgel és kellő ösztönzéssel párosítva tehát a ruházati karbantartási hitel vagy a csapatgazdálkodás eredményéből e célra kikülönített összeg igen jó szolgálatot tehet a nevelés ügyének is.

Látható, hogy a katona egyenruházatának és felszerelésének gyarapodása együttjár a szolgáltatási gondok növekedésével. Minden igényt kielégítő, azonnali megoldást találni nem könnyű. Azonban a leleményesség, párosulva az egyre bővülő lehetőségekkel, a központi irányelvekre alapozva viszonylag hamarosan eredményhez vezethet. Nem nélkülözhető tovább a laktanyában az ún. karbantartó blokk, ahol a katona megfelelő helyet és eszközöket talál felszerelése gondozására. Csak a gondozott ruhában, ápolt külsővel megjelenő katonánál nem sikkad el az egyenruhá-

zat és felszerelés beszerzésére fordított tekintélyes összeg. Ezért a helyi adottságoknak legmegfelelőbb módon törekedni kell a blokkok létrehozására.

A kimenő öltönnyel ellátott katonák a jövőben a posztóköpeny helyett 65 M. kabátot viselnek kimenőre. A feleslegessé vált posztóköpenyeket karbahelyezetten kell átcsoportosítani vagy beszállítani. A kívánt eredményt e téren is csak a jól előkészített, végig ellenőrzés alatt folyó munka hozhatja meg. A tárintézetek csak rendben levő anyagokat vehetnek át.

1970-ben a sorállomány kisebb része visel majd 70 M kimenő öltönnyel. Az új anyagok rendszerbe vitelével egyidejűleg gondoskodni kell a nagy mennyiségű, kifogástalan minőségű, eddig használt kimenő cikkek gazdaságos kihordásáról. Ezért nyáron a teljes sorállomány a 65 M kimenő pantallót és sapkát viseli a 70 M ingblúzhoz. Ősszel pedig az öltönnyel nem rendelkezők a 65 M ingblúzt öltik fel újra, mivel az új ingblúz gyenge hőhatása és nagyobb légáteresztése miatt nem alkalmas

téli viseletre. Természetesen az őszi-téli régi viselethez is már az új nyakkendőket kell felvenni.

A pontos, feszesen szervezett végrehajtás nemcsak az alakiság egyöntetűségének, hanem a nyilvántartási, elszámolási és áthelyezésekkel járó zavarok megelőzésének is elengedhetetlen feltétele. Az alapos szakmai előkészítéshez hozzátartozik a körültekintő politikai munka is, amelyre fel kell kérni a pártszerveket, politikai munkásokat. Az együttes munkával el kell érni, hogy legelőször a tisztek és tiszthelyettesek ismerjék meg a kialakult helyzetet és az utasításokat, amelyeknek végrehajtását ellenőrizniük kell.

A kimenő öltözet fejlesztésével egyidejűleg minőségi változást kell elérni a gyakorló öltözetnél is. Ennek eszköze a rendszabályok betartása, a gazdálkodási lehetőségek kiaknázása mellett a kiterjesztett szolgáltatások igénybevétele. Ezért folyamatosan átszervezésre kerül a javítási munka. Ahol a feltételek megengedik, már ez évben megkezdik működésüket a mosodákhoz telepített javító műhelyek. Így több a biztosítéka annak, hogy a katonákhoz csak javított, használható ruhanemű kerül vissza.

A mosatásra-vegytisztításra rendelkezésre álló fedezet tervszerű felhasználásával rendszeressé kell tenni a fakult ruhák utánszínezését. A még gyakorló célra alkalmasakat zöld színűre, a munkára átcsoportosítottakat feketére kell festetni. E műveletekkel jelentősen emelkedni fog a laktanyán belüli öltözeti kép minősége is, emellett jól megkülönböztethető a kiképzésben résztvevő és a karbantartó, szerelő munkát végző állomány.

A növekvő követelmények kielégítése érdekében, a tapasztalatokat hasznosítva néhány cikknél nőtt a készletek szintje. A készletszintek időszakonkénti növelése — sosem csökkentése! — utalás is arra, hogy a gazdálkodók felelősségén múlik, miként tudnak élni az adott lehetőségekkel. Ilyen formán nemcsak a bizalom, hanem a reális szükségletek kielégítéséhez szükséges anyagi javak, pénzeszközök is rendelkezésre állnak. A közgazdaságilag és szakmailag még eredményesebb munka érdekében került kiadásra a „Segédlet a ruházati gazdálkodás tervezéséhez és elemzéséhez” című szolgálati könyv. Remélhető, hogy tanulmányozásával elmélyül és még tudatosabbá, rendszerezettebbé válik a tervező, elemző munka. Az ajánlott módszerek alkalmazása különösen most, az elmúlt két év zárásánál, eredményeinek vizsgálatánál, illetve a következő két év gazdálkodási célkitűzéseinek tervezésénél lehet hasznos. Néhány jellemző diagram, grafikon az ellátottságról, a gazdálkodás tendenciájáról, elengedhetetlen kelléke az egység tevékenységét dokumentáló okmányoknak. Bár általános a parancsnoki igény az ilyen jellegű szemléltetésre, célszerű, ha a ruházati szolgálatvezetők e téren is kezdeményezően dolgoznak.

Ismeretes, hogy az egységek év végén megtakarított irodaszer hitelük-ből naptárakkal látják el a hivatásos és a továbbszolgáló állományt. A naptárak beszerzése a piaci helyzettől függően gyakran ütközik mennyiségi vagy minőségi akadályokba. Ez évtől kezdve központi megrendelés alapján, katonai előjegyzési naptárak készülnek, amelyekhez először 1970 decemberében jutnak az egységek. A naptár tartalmazni fogja a tiszti

ruházati és felszerelési cikkek árjegyzékét az 1971—72-es évekre, továbbá a szabályos öltözködés ellenőrzését segítő képes útmutatót is. Szeretnénk, ha néhány év alatt nemcsak megszokott, de kedvelt eszköze lenne a hivatásos állományoknak.

A ruházati szolgálat állományának egy része megtisztelő, kiemelt feladatként dolgozik a hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére rendezett díszszemle sikerén. Munkájuk eredménye gazdagítani fogja a nagy ünnephez méltó megemlékezést.

Az 1970 elején megjelent 1. sz. honvédelmi miniszteri parancs, és 2., 5. sz. MNHF utasítások fontos dokumentumai az állományról való központi gondoskodásnak. Emellett újabb lehetőségek forrásai a csapathadtáp vezetés helyi kezdeményezésének, a még fel nem tárt tartalékok felszínre juttatásának. Minden feltétel rendelkezésre áll ahhoz, hogy a következő két évben e cél eléréséhez a ruházati szolgálatvezetők is tevékenyen hozzájáruljanak.